

ANETA SZWĘCH

VAT NALICZONY

— KIEDY NIE ODLICZYMY VAT

VAT naliczony – kiedy nie odliczymy VAT

1. Rejestracja dla celów VAT a prawo do odliczenia podatku naliczonego . . .	3
1.1. W jakim terminie podatnik odlicza podatek naliczony od zakupów dokonanych przed rejestracją dla celów VAT	4
1.2. Czy podatnik ma prawo do odliczenia podatku naliczonego od zakupów dokonywanych na kilka lat przed rozpoczęciem działalności gospodarczej	6
1.3. Jak ma postąpić podatnik, który składał deklaracje VAT z odliczonym podatkiem naliczonym, ale przeoczył obowiązek złożenia VAT-R	7
1.4. Czy brak rejestracji w CEIDG wyklucza prawo do dokonania zgłoszenia rejestracyjnego VAT-R i złożenia deklaracji VAT w celu odliczenia podatku naliczonego	8
2. Odliczenie VAT z faktury, jeśli nabywca nie otrzymał wszystkich towarów . . .	9
3. Świadczenia na rzecz pracowników a prawo do odliczenia VAT	10
3.1. Zakupy związane z BHP	10
3.2. Wydatki na ochronę zdrowia pracowników a prawo do odliczenia VAT	14
3.3. VAT od zakupu pracownikom dostępu do zajęć sportowo-rekreacyjnych	16
3.4. Dowóz pracowników do pracy	18
4. Zakupy przeznaczone dla kontrahentów	19
4.1. Drobne gadżety wręczane potencjalnym i obecnym klientom	19
4.2. Poczęstunek biznesowy	19
4.3. Zakup alkoholu	20

>> podatek naliczony, artykuły spożywcze, pracownik, rejestracja VAT, gastronomia, alkohol, okulary

1. VAT naliczony – kiedy nie odliczymy VAT

Podstawowym prawem podatnika VAT jest prawo do odliczenia podatku naliczonego od nabytych towarów i usług służących do wykonywania czynności opodatkowanych. Każdy przypadek ograniczenia tego prawa musi wprost wynikać z przepisów o VAT. Katalog tych wyłączeń określa art. 88 ustawy o VAT. W niektórych przypadkach o wyłączeniu prawa do odliczenia podatku naliczonego może również przesądzać brak związku między zakupami a wykonywanymi przez podatnika czynnościami opodatkowanymi, o którym mowa w art. 86 ust. 1 ustawy o VAT.

W opracowaniu przedstawiono sytuacje, w których pojawia się najwięcej wątpliwości związanych z ustaleniem prawa do odliczenia podatku naliczonego.

1. Rejestracja dla celów VAT a prawo do odliczenia podatku naliczonego

Prawo do odliczenia podatku naliczonego przysługuje tym podatnikom, którzy składając naczelnikowi urzędu skarbowego zgłoszenie rejestracyjne na formularzu VAT-R, zarejestrowali się jako podatnicy VAT czynni (art. 88 ust. 4 ustawy o VAT). W przeciwnym razie, tzn. gdy podatnik nie zarejestrował się jako podatnik VAT czynny, nie może odliczyć podatku naliczonego przy nabyciu towarów i usług, nawet jeśli są one ściśle związane z prowadzoną przez niego opodatkowaną działalnością gospodarczą.

U wielu przedsiębiorców dzieje się tak, że faktyczny moment rozpoczęcia działalności wyprzedza moment rejestracji dla celów VAT. Powodem takiego stanu rzeczy jest potrzeba wcześniejszego stworzenia odpowiedniego zaplecza mającego służyć planowanej działalności. Z tego powodu bywa tak, że przedsiębiorca na kilka miesięcy, a nawet na kilka lat przed złożeniem w urzędzie skarbowym zgłoszenia rejestracyjnego na formularzu VAT-R dokonuje zakupu towarów i usług przeznaczonych na potrzeby planowanej działalności gospodarczej. W takim przypadku powstaje pytanie, czy podatnik ten na podstawie posiadanych faktur może odliczyć kwoty podatku naliczonego zawarte w cenach zakupów dokonanych przed rejestracją dla celów VAT?

Artykuł 88 ust. 4 ustawy o VAT zawiera warunek, według którego z prawa do odliczenia podatku naliczonego od zakupów wykorzystywanych do wykonywania czynności opodatkowanych VAT może skorzystać tylko zarejestrowany podatnik VAT czynny. Jednak nie wskazuje on, czy brak podatkowej rejestracji ogranicza to prawo w momencie jego powstania czy w momencie jego realizacji. Obecnie przyjmuje się, że w odniesieniu do towarów i usług nabytych przez podatnika przed jego podatkową rejestracją prawo do odliczenia podatku naliczonego jest możliwe, jeśli:

Aktywny formularz VAT-R
znajdziesz na www.inforfk.pl
w zakładce Formularze i Umowy

- nabyte towary i usługi spełniają podstawowy warunek tego odliczenia, określony przez art. 86 ust. 1 ustawy o VAT, a mianowicie są związane z wykonywaniem przez podatnika czynności opodatkowanych,
- podatnik zarejestruje się jako podatnik VAT czynny.

1.1. W jakim terminie podatnik odlicza podatek naliczony od zakupów dokonanych przed rejestracją dla celów VAT

Aby odpowiedzieć na pytanie, kiedy najpóźniej można dokonać rejestracji, by odliczyć VAT naliczony, najpierw należy ustalić:

- kiedy powstaje prawo do odliczenia podatku naliczonego,
- w jakim czasie to prawo może być zrealizowane.

O tym, kiedy powstaje prawo do odliczenia kwoty podatku naliczonego wykazanej na fakturze zakupu, stanowią przepisy określone przez art. 86 ust. 10 i ust. 10b pkt 1 ustawy o VAT. Wynika z nich, że prawo to powstaje w rozliczeniu za okres, w którym zostały spełnione następujące warunki:

- po stronie sprzedawcy powstał obowiązek podatkowy w odniesieniu do nabytych towarów i usług,
- podatnik jest w posiadaniu faktury zakupu.

W przypadku nabycia towarów i usług spełnienie takich warunków, jak powstanie obowiązku podatkowego u sprzedawcy i otrzymanie faktury przez nabywcę, wyznacza najwcześniejszy możliwy termin odliczenia podatku naliczonego – termin, w którym powstaje prawo do tego odliczenia. Jeżeli natomiast podatnik nie dokona odliczenia podatku naliczonego w okresie rozliczeniowym, w którym powstał obowiązek podatkowy w odniesieniu do nabytych towarów, może to uczynić w deklaracji podatkowej składanej za jeden z dwóch następnych okresów rozliczeniowych (art. 86 ust. 11 ustawy o VAT).

Na realizację prawa do odliczenia podatku naliczonego wykazanego na otrzymanej fakturze podatnik ma niecałe 5 lat. Jak wynika z art. 86 ust. 13 ustawy o VAT, jeżeli podatnik nie odliczył podatku naliczonego w powyższych terminach, to może to uczynić poprzez korektę deklaracji podatkowej za okres, w którym powstało prawo do obniżenia kwoty podatku należnego, nie później jednak niż w ciągu 5 lat, licząc od początku roku, w którym powstało prawo do obniżenia kwoty podatku należnego.

Zatem ogólne zasady są takie, że podatnik odlicza podatek naliczony:

- w „bieżących” deklaracjach VAT składanych za okres, w którym powstało prawo do odliczenia podatku naliczonego, lub za dwa kolejne okresy rozliczeniowe,
- poprzez korektę deklaracji VAT składanej za okres, w którym powstało prawo do odliczenia VAT, przy czym korekta ta może być złożona nie później niż w ciągu 5 lat, licząc od początku roku, w którym powstało prawo do tego odliczenia.

*Posłuchaj audiokomentarza eksperta
„Odliczenie podatku naliczonego”
dostępnego w Bibliotece IFK
na www.inforfk.pl*